

Sygn. akt IX Pa 30/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

Wydział IX Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSO Mariola Łącka

Sędziowie: SSO Maria Konieczna/spr/

SSO Barbara Kubasińska- Malcher

Protokolant: st. sekretarz sądowy Dagmara Mazurkiewicz

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 17 kwietnia 2014r w Rybniku

sprawy z powództwa **E. S. i F. S.**

przeciwko (...) SA w J. i Skarbowi Państwa- Ministrowi Skarbu Państwa w W.

o zapłatę

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu -Zdroju Wydziału IV Pracy

z dnia 4 grudnia 2013 r. sygn. akt IV P 130/12

1. **oddala apelację powoda E. S.,**
2. **odstępuje od obciążania powoda E. S. zwrotem kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanych za II instancję,**
3. **oddala apelację powoda F. S.,**
4. **odstępuje od obciążania powoda F. S. zwrotem kosztów zastępstwa procesowego na rzecz pozwanych za II instancję.**

Sędzia: Przewodniczący: Sędzia:

SSO Maria Konieczna SSO Mariola Łącka SSO Barbara Kubasińska- Malcher

Sygn.akt IX Pa 30/14

UZASADNIENIE

Powód E. S. pozwem wniesionym w dniu 14.03.2012 r. sprecyzowanym pismem z dnia 14.05.2013 r. (k. 291 akt IV P 130/12) domagał się solidarnego zasądzenia od pozwanych Skarbu Państwa – Ministra Skarbu Państwa i (...) SA w J. kwoty 29.719,60 zł od dnia z ustawowymi odsetkami od dnia 16.12.2012 r. do dnia zapłaty oraz solidarnego zasądzenia od tych pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania pozwu powód podniósł, iż był pracownikiem przedsiębiorstwa państwowego skomercjalizowanego i przekształconego w pozwaną Spółkę, z którego przeszedł na emeryturę i stąd jest uprawnionym do nieodpłatnego nabycia akcji pozwanej Spółki. Powód dowiedział się o obowiązku złożenia oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji dopiero w czerwcu 2011 r., gdy takie oświadczenie zgodnie z obowiązującym uregulowaniem prawnym należało złożyć w okresie od 08.04.1997 r. do 08.10.1997 r. Zwrócił się do pozwanej Spółki o wydanie akcji uzyskał odpowiedź iż wskutek wygaśnięcia prawa nie ma podstaw prawnych do wpisania go na listę uprawnionych. Powód dowiedział się o obowiązku j.w po upływie ustawowego terminu, bo pozwani nienależycie wykonali swoje obowiązki w tym zakresie. Pozwani nie wywiązali się z obowiązku niezwłocznego wezwania powoda do złożenia wskazywanego oświadczenia. Pozwany Minister Skarbu Państwa w sposób nieuprawniony zlecił przeprowadzenie czynności wezwania w przedmiocie j.w pozwanej Spółce. Nie nastąpiło jednoczesne wezwanie przez ogłoszenie w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym i lokalnym i niezgodne z prawem ogłoszenia w zakładach lub oddziałach pozwanej Spółki. Gdyby ogłoszenia wzywające do złożenia oświadczenia zostały dokonane we właściwy sposób to powód dowiedziałby się o swoim obowiązku i w ustawowym terminie złożyłby wymagane w tym zakresie oświadczenie.

Powód F. S. pozwem wniesionym w dniu 07.10.2011 r. po jego ostatecznym sprecyzowaniu w piśmie z dnia 10.01.2012 r. (k. 43 akt IV P 368/11) wniósł o solidarne zasądzenie od pozwanych j.w (po uprzednim wezwaniu do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanego Skarbu Państwa) kwoty 34.017,10 zł z ustawowymi odsetkami od daty doręczenia tegoż pisma i o zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania pozwu powód^d podniósł, iż dochodzi odszkodowania z tytułu niezyskanych akcji pozwanej Spółki wskazując, iż nie otrzymał ich, gdyż pozwana nie zawiadomiła go prawidłowo o takiej możliwości, co winna była uczynić skoro w 2011 r. poinformowała go pisemnie o potrzebie sprawdzenia czy powód znajduje się na listach osób uprawnionych do otrzymania akcji.

W piśmie precyzującym żądanie powód podniósł zarzuty generalnie tożsame z zarzutami powoda E. S..

Pozwana Spółka w odpowiedzi na pozwy obu powodów wniosła o ich oddalenie i o zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana generalnie w obu odpowiedziach na pozwy zarzuciła przekroczenie terminu przez obu powodów do złożenia oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji, przeprowadzenie prawidłowej akcji informacyjnej w zakresie składania tych oświadczeń, bezzasadność zarzutu o nieuprawnionym zleceniu jej czynności informacyjnych, brak konieczności indywidualnego informowania uprawnionych pracowników (byłych pracowników) o możliwości składania oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji, brak wykazania związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem pozwanych, a szkodą każdego z powodów, brak dostatecznego wykazania wysokości szkody, wreszcie przedawnienie roszczeń.

Pozwany Skarb Państwa - Minister Skarbu Państwa w odpowiedzi na pozwy obu powodów wniósł o ich oddalenie i o zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych z przyczyn generalnie tożsamyh z podnoszonymi przez pozwaną Spółkę.

Wyrokiem z dnia 04.12.2013 r. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu Zdroju Wydział IV Pracy:

w pkt. I1 oddalił powództwo E. S.,

w pkt. I 2 odstąpił od obciążania powoda obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz pozwanych,

w pkt. II 1 oddalił powództwo F. S.,

w pkt. II 2 odstąpił od obciążania powoda obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz pozwanych.

W uzasadnieniu wyroku Sąd podał, iż ustalił i zważył co następuje.

Powodowie byli wieloletnimi pracownikami kopalń, które w 1993 r. weszły w skład pozwanej, a ich stosunki pracy zakończyły się w wyniku przejścia na emerytury przed wejściem w życie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji. Powodowie pracowali jako górnicy pod ziemią, ich staż pracy uprawniał ich do potencjalnego nabycia pełnych pakietów akcji pozwanej. Powodowie nie złożyli pisemnych oświadczeń o zamiarze nabycia akcji pozwanej.

Pozwani dokonali szeregu ogłoszeń w prasie o zasięgu ogólnopolskim i lokalnym informujących o wymogach nabycia akcji pracowniczych, zachowując przy tym należyta staranność. Obwieszczenia zostały wywieszane w oddziałach i zakładach spółki, ogłoszenia były w Internecie, radiu i telewizji. Zorganizowana została też konferencja prasowa oraz dyżury telefoniczne ekspertów w mediach.

Obaj powodowie w 1997 r. – w okresie, w którym można było składać oświadczenia

o zamiarze nabycia akcji osobiście odbierali na swoich byłych kopalniach książeczki deputatów węglowych.

Pozwana Spółka w 2011 r. zawiadomiła listownie powodów o potrzebie sprawdzenia, czy znajdują się oni na listach osób uprawnionych do akcji. Po sprawdzeniu powyższego powodowie złożyli reklamacje, które nie zostały uwzględnione.

Powództwa E. S. jak i F. S. nie zasługiwały na uwzględnienie.

Bezspornym w sprawie było, iż:

1/ powodowie byli w zatrudnieniu u poprzedników prawnych pozwanej Spółki, a ich staż pracy upoważniał ich do hipotetycznego otrzymania pełnego pakietu akcji pracowniczych tego podmiotu,

2/ powodowie nie złożyli oświadczenia o zamiarze nabycia akcji pozwanej.

Sporna pozostawała kwestia czy pozwani wywiązali się z nałożonych obowiązków dotyczących informowania pracowników pozwanej o możliwości nieodpłatnego nabycia akcji, a nadto czy powodowie mieli obowiązek złożenia oświadczenia o zamiarze nabycia akcji, a co za tym idzie czy przysługuje im, czy też nie prawo do nieodpłatnego nabycia akcji pozwanej w ilości 382 sztuk.

Brak jest spełnienia po stronie osób uprawnionych – powodów ustawowych przesłanek do nabycia prawa do akcji, bo zgodnie z Ustawą z dnia 30.08.1996 r. o komercjalizacji

i prywatyzacji (t.j. Dz.U. 2013.216), aby dana osoba mogła skorzystać z prawa do nieodpłatnego nabycia akcji musi spełnić łącznie następujące przesłanki: musi być „uprawnionym pracownikiem” w rozumieniu art. 2 pkt. 5 w/w Ustawy, a nadto musi złożyć, w terminie określonym w art. 38 ust. 1 Ustawy oświadczenie o woli nieodpłatnego nabycia akcji.

Powodowie nie złożyli oświadczenia w wymaganym przez prawo terminie, który biegł w okresie od 08.04.1997 r. do 08.10.1997 r. Po upływie tego terminu nastąpiła utrata prawa do nieodpłatnego nabycia akcji, gdy termin ten jest

terminem zawitym prawa materialnego i żaden przepis nie przewiduje możliwości jego przywrócenia, a pozwana nie była zobowiązana do informowania każdego z pracowników poprzez indywidualne zawiadomienie.

Powodowie nie wykazali ani bezprawności działań pozwanych, ani faktu niewłaściwego wykonania zobowiązania przez pozwanych, ani też związku przyczynowego między działaniem pozwanych a powstaniem szkody, gdy zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego odpowiedzialność kontraktowa z art. 471 kc wymaga wykazania, że uprawniony pracownik utracił prawo do akcji w wyniku niewłaściwego wykonania obowiązków przez podmioty, do których należało przeprowadzenie procesu nieodpłatnego zbywania akcji.

Pozwani wykazali, że dopełniono wszystkich wymogów wynikających z Rozporządzeń Ministra Skarbu Państwa z dnia 03.04.1997 r. i 29.01.2003 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy, ustalenia liczby akcji przypadających na każdą z tych grup oraz trybu nabywania akcji przez uprawnionych pracowników (Dz.U. z 1997 r. Nr 33, poz. 200 i z 2003 r. Nr 35 poz. 303), bo dokonali szeregu ogłoszeń w prasie o zasięgu ogólnopolskim i lokalnym informujących o wymogach nabycia akcji pracowniczych, zachowując przy tym należyta staranność, obwieszczenia zostały wywieszane w oddziałach i zakładach Spółki, ogłoszenia były też w Internecie, jak w radiu i telewizji. Zorganizowana została też konferencja prasowa oraz dyżury telefoniczne ekspertów w mediach.

Pozwani prawidłowo wywiązali się z ciężących na nich obowiązków wynikających z cytowanych wcześniej przepisów. Wszyscy zainteresowani pracownicy i byli pracownicy pozwanej mogli w terminie złożyć oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji i z tego prawa bardzo licznie korzystali, o czym świadczy chociażby ilość przyznanych akcji, w tym również emerytom i rencistom pozwanej.

Słusznie podnosi pozwany Skarb Państwa, że osoby uprawnione do nieodpłatnego nabycia akcji miały wystarczającą ilość czasu, aby dowiedzieć się o przysługującym im prawie do nieodpłatnego nabycia akcji oraz zainteresować się sposobem jego realizacji. Zgodnie z Konstytucją ustawy oraz rozporządzenia są źródłami powszechnie obowiązującego w Polsce prawa, a także istnieje domniemanie powszechnej jego znajomości.

Powodowie nie złożyli wymaganego oświadczenia nie dlatego, że któryś z pozwanych nie wykonał ciężącego na nim obowiązku, ale dlatego, że sami nie dołożyli należytej staranności w realizacji należnych im praw. Powodowie obciążeni w tym zakresie ciężarem dowodu w myśl art. 6 kc nie wykazali aby z przyczyn od nich niezależnych – takich jak np. długotrwała hospitalizacja nie byli w stanie złożyć stosownych oświadczeń.

W tym czasie realizowali na bieżąco deputat węglowy i stąd mieli kontakt z kopalniami, mieli więc możliwość zapoznania się z ogłoszeniami dotyczącymi wymogów nabycia akcji pracowniczych, tak jak pozostali pracownicy pozwanej.

Brak jest także uzasadnionych podstaw do twierdzenia, że pozwana spółka w sposób nienależyty wywiązała się z obowiązków wynikających z zawartej ze Skarbem Państwa umowy o wykonywaniu czynności technicznych związanych z nieodpłatnym udostępnianiem akcji. Powodowie nie wykazali także, aby w związku z początkowym opóźnieniem rozpoczęcia przez Skarb Państwa akcji informacyjnej oraz przystąpieniem do niej przez pozwaną spółkę jeszcze przed zawarciem umowy z Ministrem Skarbu Państwa, a ich szkodą wystąpił adekwatny związek przyczynowy.

Zgłoszony przez pozwanych zarzut przedawnienia roszczenia nie zasługuje na uwzględnienie, gdy do roszczenia o odszkodowanie z tytułu utraconego prawa do akcji wynikającego z art. 471kc należy stosować konstrukcję przedawnienia wynikającą z art. 291 § 1 kp i liczyć termin przedawnienia od momentu zawarcia umowy nieodpłatnego nabycia akcji, a takie umowy zaczęto zawierać z osobami uprawnionymi po 06.07.2011 r., zaś pozwy zostały złożone do 14.03.2012 r. i stąd do przedawnienia nie doszło.

Mając na względzie powyższe, Sąd oddalił oba powództwa.

Sąd odstąpił od obciążenia powodów obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz pozwanych na podstawie art. 102 kpc, który pozwala w szczególnie uzasadnionych wypadkach na zasądzenie od strony przegrywającej tylko części kosztów lub nieobciążanie

w ogóle kosztami, uznając, że w sprawie zachodzą podstawy do jego zastosowania.

Za zwolnieniem powodów od ponoszenia kosztów procesu pozwanych przemawiają względy słuszności. Obciążeniu powodów całością kosztów procesu strony pozwanej sprzeciwił się również wynik porównania sytuacji ekonomicznej stron. Powodowie nie tylko mogli, ale wręcz powinni żądać wyjaśnienia swoich żywotnych interesów w postępowaniu sądowym, choćby ich żądania okazały się w efekcie nieuzasadnione jako, że byli wieloletnimi pracownikami pozwanej spółki, mogli być subiektywnie przekonani o słuszności swych żądań, które ze względu na materialno prawny charakter terminu do złożenia oświadczenia o chęci nabycia akcji nie mogły być uwzględnione, z czego powodowie jako osoby nie będące pracownikami mogły nie zdawać sobie sprawy.

Sposób skorzystania z art. 102 kpc jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym sądu rozpoznającego sprawę i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak, to w jakim zakresie od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór wyrażonej w art. 98 § 1 kpc.

Z okoliczności sprawy wynika, że obciążenie powodów – osób w podeszłym już wieku i schorowanych kosztami procesu byłoby rażąco niezgodne z zasadami słuszności, a ponadto znacznie wzmocniłoby jeszcze poczucie ich pokrzywdzenia wynikające z tego, że z przyczyn formalnych nie mogą w żaden sposób uzyskać udziału w majątku pozwanej spółki, a do którego powstania się przyczynili poprzez związanie swojego całego życia zawodowego z górnictwem.

W apelacji od wyroku powód F. S. zaskarżył wyrok w całości zarzucając:

1/ sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wynikającą z przyjęcia, że pozwani prawidłowo wykonali swoje obowiązki w zakresie informacyjnym w rozumieniu obowiązującego uregulowania prawnego, gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, iż

a/ wezwania w czasopiśmie ukazały się dopiero po 2 miesiącach od dnia rozpoczęcia terminu do zapisu na akcje i na 3 tygodnie przed jego końcem, co uniemożliwiło odpowiednio szybkie powzięcie informacji o zapisach,

b/ istnieje bezpośredni związek przyczynowy pomiędzy wadliwie przeprowadzoną akcją informacyjną, a nie zapisaniem się przez powoda na akcje,

2/ naruszenie przepisów prawa materialnego: art. 16 kp i 94 pkt. 8 kp poprzez przyjęcie, iż pozwana spółka nie naruszyła przepisów dotyczących obowiązków pracodawcy w zakresie zaspakajania potrzeb socjalnych pracowników,

3/ naruszenie przepisów postępowania: art. 233 kpc, 328 § 2 kpc poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego w sposób zgodny z zasadami wiedzy, doświadczenia życiowego i nienależyte uzasadnienie orzeczenia.

Stawiając powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych lub o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego jako części kosztów procesu.

W uzasadnieniu apelacji powód dokonał generalnie rozbudowania zarzutów petitum apelacji.

W apelacji od wyroku powód E. S. zaskarżył wyrok w pkt. I 1 i I 2 zarzucając:

1/ naruszenie przepisów postępowania

a/ art. 233 § 1 kpc w związku z art. 6 kc poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów oraz brak wszechstronnego rozważenia zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego polegające na przyjęciu, że:

- powód nie wykazał bezprawności działań pozwanych, faktu niewłaściwego wykonania przez nich zobowiązania, związku przyczynowego między działaniem pozwanych a powstaniem szkody, gdy te okoliczności wynikają z niezgodnego z prawem wykonania obowiązków § 3 Rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z 03.04.1997 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy...,

- powód nie złożył wymaganego oświadczenia, bo sam nie dołożył należytej staranności w realizacji należnych mu praw, gdy powód oczekiwał, że zostanie wezwany do złożenia oświadczenia przez pozwanego Ministra Skarbu Państwa w terminach i formach wskazanych w § 3 Rozporządzenia j.w,

- pomiędzy początkowym opóźnieniem (o ponad 2 miesiące) rozpoczęcia przez Skarb Państwa akcji informacyjnej oraz przystąpieniem do niej spółki jeszcze przed zawarciem umowy pomiędzy tymi podmiotami, a szkodą powoda nie występuje adekwatny związek przyczynowy, kiedy gdyby wezwania do złożenia oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji dokonano niezwłocznie to powód dowiedziałby się o obowiązku jego złożenia, bo w okresie od 08.04.1997 r. do 15.06.1997 r. czytał prasę, słuchał radia i oglądał telewizję,

- powód nie wykazał aby z przyczyn od siebie niezależnych nie złożył oświadczenia, gdy okolicznością niezależną od powoda było wezwanie dokonane niezgodnie z uregulowaniem j.w,

- powód w okresie, w którym można było składać oświadczenia j.w odbierał w kopalni książeczkę deputatu węglowego, gdy z przeprowadzonych dowodów wynika, że to nie nastąpiło,

- pozwani wywiązali się z ciężących na nich obowiązków, bo ogłoszenia były zamieszczane w zakładach i oddziałach spółki, gdy powinny być również wywieszane w jej siedzibie zgodnie z § 3 ust. 2 Rozporządzenia j.w czego zabrakło,

b/ art. 233 § 2 kpc poprzez nieocenie odmowy wykonania przez pozwaną Spółkę postanowienia dowodowego zobowiązującego ją do złożenia wykazu emerytów Spółki uprawnionych do złożenia spornego oświadczenia i takich, którzy z tego uprawnienia skorzystali,

c/ art. 328 § 2 kpc poprzez sporządzenie uzasadnienia w sposób niezgodny z procedurą cywilną wobec:

- braku odniesienia się do twierdzeń powoda o niezgodności z prawem zlecenia przez pozwanego Ministra Skarbu Państwa przeprowadzenia czynności informacyjnych pozwanej Spółce, twierdzenia o bezskuteczności tych czynności,

- braku odniesienia się do twierdzenia powoda wskazującego na brak zachowania należytej staranności w przekazywaniu informacji o prawie nieodpłatnego nabycia akcji w świetle art. 16 i 94 pkt. 8 kp w stosunku do pozwanej spółki,

- oceny odmowy przedstawienia przez pozwaną Spółkę dowodu j.w,

- oceny treści ogłoszeń prasowych pod kątem ich abstrakcyjnego charakteru nieodnoszącego się do akcji pozwanej Spółki,

- wyjaśnienia przyczyn pominięcia zeznań wskazywanych świadków w zakresie dotyczącym, braku polecenia informowania emerytów o możliwości złożenia oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji,

- wyjaśnienia dlaczego zdaniem Sądu powód nie dołożył należytej staranności w realizacji należnych mu praw,

2/ naruszenie prawa materialnego:

a,b,c/ art. 471 kc i art. 474 kc w zw. z art. 95 kc i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 08.08.1996 r.

o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa w związku z § 3 Rozporządzenia z dnia 03.04.1996 r. poprzez ich niezastosowanie polegające na przyjęciu generalnie, że jeżeli pozwani wykonywali czynności informacyjne niezgodnie z prawem to okoliczność ta oznacza, że pozwani wykonali zobowiązanie należycie, że powód skutecznie i zgodnie z prawem został niezwłocznie wezwany przez pozwanego Ministra Skarbu Państwa do złożenia oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji, że pozwany Minister Skarbu Państwa dokonał niezwłocznego wezwania uprawnionych pracowników do złożenia takiego oświadczenia, gdy opóźnienie akcji informacyjnej wynosiło ponad 2 miesiące,

d/ art. 3 kc w zw. z § 19 i § 20 Rozporządzenia Ministra Skarbu Państwa z dnia 29.01.2003 r. w sprawie szczegółowych zasad podziału uprawnionych pracowników na grupy... poprzez niewłaściwe zastosowanie przez przyjęcie, że przepisy tego Rozporządzenia znajdują zastosowanie do stanu z okresu od 08.04.1997 r. do 08.10.1997 r.

Zarzucając j.w powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt. I1 poprzez zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwoty 29.719,60 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16.12.2012 r. do dnia zapłaty, w pkt.I2 poprzez zasądzenie na rzecz powoda zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu pierwszo instancyjnym oraz o zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda takich kosztów postępowania apelacyjnego lub o uchylenie wyroku w pkt. powołanych i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Apelujący wniósł również o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego maklera papierów wartościowych na okoliczność wykazania wysokości roszczenia – aktualnej wartości rynkowej pakietu 382 akcji.

W uzasadnieniu apelacji apelujący dokonał generalnie rozbudowania zarzutów petitum apelacji.

W odpowiedzi na apelację powoda F. S. pozwana Spółka wniosła o jej oddalenie i o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Pozwana podniosła, iż Sąd I instancji przeprowadził dogłębne i szczegółowe postępowanie dowodowe w zakresie wykonania przez obu pozwanych obowiązku informacyjnego obejmującego przedmiot sporu, wynikającego z obowiązujących w tym zakresie uregulowań prawnych. Sąd ten prawidłowo ustalił stan faktyczny i dokonał trafnej wykładni prawa materialnego, które należy podzielić.

Pozwana podkreśliła, iż powód w żaden sposób nie wykazał adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy działaniami pozwanych, a szkodą jakiej miał doznać (zaprzeczając, aby po stronie powoda istniała szkoda). Pozwani wykazali prawidłowe wykonanie obowiązku informacyjnego j.w.

W odpowiedzi na apelację powoda E. S. pozwana Spółka wniosła o jej oddalenie i o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Pozwana podniosła, iż Sąd I instancji przeprowadził dogłębne i szczegółowe postępowanie dowodowe w zakresie wykonania przez obu pozwanych obowiązku informacyjnego obejmującego przedmiot sporu, wynikającego z obowiązujących w tym zakresie uregulowań prawnych. Sąd ten prawidłowo ustalił stan faktyczny i dokonał trafnej wykładni prawa materialnego, które należy podzielić.

Pozwana podkreśliła, iż powód w żaden sposób nie wykazał adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy działaniami pozwanych, a szkodą jakiej miał doznać (zaprzeczając, aby po stronie powoda istniała szkoda). Pozwani wykazali prawidłowe wykonanie obowiązku informacyjnego j.w.

W odpowiedziach na apelacje obu powodów pozwany Skarb Państwa – Minister Skarbu Państwa wniósł o oddalenie tych apelacji i o zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych.

Pozwany podniósł, iż aprubuje w pełni wyrok Sądu I instancji, podtrzymuje argumentację, która została przedstawiona w toku postępowania przed Sądem I instancji.

Dodatkowo wobec podniesionych w obydwu apelacjach zarzutów pozwany wskazał, iż powodowie w swoich zarzutach nie biorą pod uwagę, pomijają inne poza ustawowe źródła

informacji o możliwości składania oświadczeń o nieodpłatnym udostępnieniu akcji uprawnionym osobom. Pozwany podkreślił bezzasadność zarzutu braku podstaw prawnych do zlecenia przez pozwanego Skarbu Państwa pozwanej spółce czynności informacyjnych w świetle powołanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, bezzasadność zarzutu naruszenia art. 16 kp i 94 pkt. 8 kp poprzez brak bezpośredniego poinformowania powodów w zakresie j.w, gdy na pracodawcy spoczywa ogólny obowiązek informowania pracowników i byłych pracowników o przysługujących im uprawnieniach związanych z prywatyzacją przedsiębiorstwa państwowego dodatkowo w sytuacji, gdy zdaniem powodów pozwany Skarb Państwa nie miał prawa zlecić czynności informacyjnych pozwanej spółce. Wreszcie pozwany ten podniósł bezzasadność zarzutu dotyczącego naruszenia art. 328 § 2 kpc podnosząc, iż motywacje zaskarżonego orzeczenia odpowiadają wymogom określonym przez ustawodawcę w powyższej regulacji zgodnie z jej powoływanym rozumieniem na tle orzecznictwa Sądu Najwyższego – motywacje te odzwierciedlają w dostatecznie przejrzysty sposób tok rozumowania Sądu i podstawy wyrokowania.

Rozpoznając apelacje obu powodów Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Sąd podzielił zarzuty powodów dotyczące opóźnienia w wezwaniu uprawnionych pracowników do złożenia oświadczeń o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji biorąc pod uwagę zakreślony pierwotnie i ponownie ustawowo termin do złożenia oświadczeń i datę pierwszego wezwania w tym zakresie. Inaczej uznał zaistnienie opóźnienia w stosunku do wyznaczonego pierwotnie i ponownie terminu, przyjął, iż wezwanie nie nastąpiło niezwłocznie biorąc pod uwagę okres pierwotnego i ponownego terminu i datę pierwszego wezwania. Sąd uznał też, iż nie usprawiedliwia opóźnienia skala obowiązków pozwanych

w omawianym przedmiocie znana przed przystąpieniem do ich realizacji i stąd nie mogąca stanowić zaskoczenia powodującego opóźnienie.

Tylko w takim rozumieniu Sąd przyjął niewłaściwe wykonanie obowiązków przez pozwanych.

Tym samym Sąd Okręgowy nie podzielił stanowiska przeciwnego zaprezentowanego

w uzasadnieniu Sądu I instancji.

Zdaniem Sądu Okręgowego powodowie nie wykazali jednak w postępowaniu przed Sądem I instancji, a nawet nie uprawdopodobnili adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy tym opóźnieniem, zarzucanym również brakiem równoczesnych ogłoszeń w dzienniku ogólnokrajowym i lokalnym, (dokonanym ogłoszeniem przez pozwanego Ministra Skarbu Państwa w ogólnokrajowym, a przez pozwaną Spółkę w lokalnym), brakiem ogłoszeń w siedzibie pozwanej Spółki, a brakiem złożenia przez powodów wymaganych oświadczeń w terminie i stąd poniesioną szkodą, (niewątpliwie występującą w postaci braku nabycia prawa do akcji) z przyczyn podniesionych w uzasadnieniu Sądu I instancji dodatkowo w sytuacji, gdy obaj powodowie w toku postępowania przed Sądem I instancji podnieśli, iż o prawie do akcji dowiedzieli się dopiero z ogłoszeń pozwanej Spółki skierowanych odrębnie do każdego z powodów w 2011 r., w żaden sposób nie wykazali w postępowaniu przed Sądem I instancji, a nawet nie uprawdopodobnili, że gdyby akcja informacyjna rozpoczęła się niezwłocznie i bez zarzucanych naruszeń, w rozumieniu przedstawionym przez powodów, to złożąliby oświadczenia w terminie.

Samo powzięcie takiej wiadomości dopiero z wskazywanych ogłoszeń (po upływie około 14-tu lat od upływu terminu do złożenia oświadczeń), nie pozwala na przyjęcie przeciwne, że gdyby akcja informacyjna w zakresie dotyczącym przedmiotu sporu podjęta była bez opóźnień, niezwłocznie w rozumieniu przedstawianym przez powodów to powodowie złożąliby oświadczenia w terminie i nie ponieśli szkody.

Tak późne powzięcie wiadomości pozwala na przyjęcie braku należytej staranności po stronie powodów w realizacji ich praw, powoływano w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji. Zdaniem Sądu Okręgowego w szerokim pojęciu braku przejawiającego się brakiem jakiegokolwiek zainteresowania ze strony powodów ewentualnymi dalszymi uprawnieniami powodów wynikającymi z przebytego zatrudnienia, brakiem zainteresowania sytuacją byłego pracodawcy.

Brak jest możliwości przyjęcia istnienia adekwatnego związku przyczynowego w sytuacji ostatecznie szerokiej akcji informacyjnej wskazywanej w uzasadnieniu wyroku mimo, że opóźnionej.

Brak jest również adekwatnego związku przyczynowego, nie został wykazany przez powodów, pomiędzy szkodą powodów, a przystąpieniem do akcji informacyjnej przez pozwaną Spółkę i to w dacie poprzedzającej zawarcie umowy z Ministrem Skarbu Państwa w tym zakresie, gdy niewątpliwie nie miało to wpływu na niepowzięcie przez powodów informacji, dla których akcja informacyjna została podjęta.

W ostatnio powołanym zakresie Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutów powoda E. S..

Sąd nie podzielił również zarzutu apelacji tegoż powoda dotyczących bezskuteczności czynności informacyjnych dokonanych przez pozwaną Spółkę wobec niezgodnego z prawem zlecenia tychże czynności przez pozwanego Ministra Skarbu Państwa w rozumieniu art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 08.08.1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (tu powinno być: o urzędzie Ministra Skarbu Państwa) uznając, iż biorąc pod uwagę uregulowanie tegoż przepisu odnoszone szeroko do „stosownych pełnomocnictw” brak było przeszkód do zawarcia kwestionowanej umowy, gdy uregulowanie to nie wprowadziło obowiązku co do formy pełnomocnictwa.

Sąd Okręgowy uznał też, iż zarzut ten pozostaje bez znaczenia z tej przyczyny, iż takie działanie nawet, gdyby przyjął jego bezprawność i stąd bezskuteczność również nie miało wpływu na szkodę tegoż powoda (obu powodów), nie pozostawało w związku przyczynowym z tą szkodą, bo nie miało wpływu na powzięcie wiadomości przez tegoż powoda (obu powodów) o obowiązku złożenia powołanego oświadczenia w określonym ustawowo terminie.

Podkreślenia wymaga, iż Sąd Okręgowy zgadza się ze stanowiskiem zaprezentowanym przed Sądem I Instancji, iż prowadzenie akcji informacyjnej przez pozwaną Spółkę dawało większe gwarancje dotarcia informacji do adresatów - pracowników lub byłych pracowników, którzy byli z nią związani i stąd niewątpliwie z dużym prawdopodobieństwem znacznie częściej zwracali uwagę na informacje tej pozwanej, a nie pozwanego Skarbu Państwa.

Zdaniem Sądu Okręgowego bez znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie pozostaje podnoszony przez powoda E. S. zarzut w zakresie odmowy wykonania przez pozwaną Spółkę wskazywanego postanowienia dowodowego i zarzut uzasadnienia apelacji powoda F. S. dotyczący procentu osób, które złożyły oświadczenia w wymaganym terminie, gdy związek przyczynowy pomiędzy zachowaniem danych podmiotów (pозwanych w niniejszym postępowaniu), a szkodą innych (powodów w niniejszym postępowaniu) należy oceniać indywidualnie w odniesieniu do danego podmiotu w tym przypadku powodów jako pracowników stawiających określone zarzuty.

Wreszcie Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutów apelacji obu powodów dotyczących naruszenia art. 16 kp i art. 94 pkt. 8 kp przez pozwaną Spółkę, gdy akcję informacyjną prowadziła w imieniu Skarbu Państwa w myśl uregulowania, które nie wymagało indywidualnych zawiadomień pracowników, a powołane przepisy nie mogą być rozumiane aż tak szeroko.

Wskazywany art. 16 kp nie stwarza bowiem podstaw prawnych do domagania się przez pracowników lub ich grupy określonego oświadczenia woli, może stanowić podstawę dla organizacji związkowej reprezentującej pracowników do domagania się od pracodawcy takiego ukształtowania stosunków pracy aby wynikały z nich obowiązki zaspakajające potrzeby jak w przepisie, gdy stanowi, iż pracodawca, stosownie do możliwości i warunków, zaspokaja bytowe, socjalne i kulturalne potrzeby pracowników.

Wskazywany art. 94 pkt. 8 kp, który stanowi, iż pracodawca jest obowiązany w szczególności zaspokajać w miarę posiadanych środków socjalne potrzeby pracowników dotyczy niewątpliwie obowiązku pracodawcy zaspokajania w miarę posiadanych środków potrzeb socjalnych pracowników i stąd zdaniem Sądu Okręgowego nie znajduje nawet odpowiedniego zastosowania do sytuacji będącej przedmiotem sporu podobnie jak powołany wcześniej art. 16 kp.

Zajmując takie stanowisko, ostatecznie z powodu już tylko samego braku wykazania, uprawdopodobnienia przez powodów adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem pozwanych, a powoływaną przez każdego z powodów szkodą, gdy taki związek jest niezbędną przesłanką dla przyjęcia odpowiedzialności pozwanych, z mocy uregulowania art. 471 kc będącego podstawą roszczenia, Sąd Okręgowy z mocy art. 385 kpc oddalił apelację każdego z powodów jako bezzasadną kolejno w punktach 1 i 3 wyroku.

Z mocy art. 102 kpc Sąd Okręgowy odstąpił od obciążania każdego z powodów zwrotem kosztów zastępstwa procesowego na rzecz każdego z pozwanych za II instancję, kolejno w punktach 2 i 4 wyroku, z przyczyn zasadniczo tożsamych z podniesionymi w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w tym przedmiocie uznając, iż za zastosowaniem tegoż uregulowania przemawiają względy słuszności wynikające z porównania sytuacji ekonomicznej stron, z daleko idącego przekonania powodów o słuszności roszczeń przy posiadanym stażu pracy (stąd udziału w powstaniu majątku pozwanej Spółki) uprawniającego powodów do pełnego pakietu akcji.

Sędzia: Przewodniczący: Sędzia:

SSO Maria Konieczna SSO Mariola Łącka SSO Barbara Kubasińska-Malcher